

NVE, Konesjonsavdelinga
Postboks 5091 Majorstua

0301 Oslo

Kinsarvik, 12. juli 2013

Dykkar ref.
201107294-9 med fleire

Dykkar brev.
11.april 2013 v/Birgitte Marie Wilvang

Vår ref.:

Høringsuttalelese Fleire søkjarar – Søknad om løyve til å byggje 13 småkraftverk i Kvinnherad, Jondal og Ullensvang kommunar, Hordaland fylke – høyring.

Hardanger Energi (HEas) er områdekonesjonær i Jondal kommune og Ullensvang herad. Som det fremgår av konsesjonssøknad er det et stort potensial av småkraftutbygging i hele vårt konsesjonsområdet. HEas er opptatt av at alle gode småkraftprosjekter skal kunne få nett-tilknytning og at det må legges til rette for dette slik at flest mulig lar seg realisere.

Tidligere høringer / vedtak fra NVE vedr. nettsituasjonen i det omsøkte området:

Før vi gir en tilbakemelding for de nye omsøkte småkraftverk i Jondal kommune og Ullensvang herad ønsker vi å vise til følgende saker som omhandler nettsituasjonen i området Jondal og Ullensvang:

1. Vedtaksbrev sendt Statnett datert:

For å gi nett-tilknytning til alle gode småkraftprosjekter er det nødvendig med nye nettløsninger for dette området. Statnett fikk i 2011 pålegg fra NVE om å utgreie nettsituasjonen i Ullensvang vest, Jondal og Kvinnherad. Etter avtale med Statnett, ble Jøsok Prosjekt innleid til å gjøre dette prosjektet. Jøsok Prosjekt utarbeidet, på vegne av Statnett, BKK og Hardanger Energi, en systemstudie «*Nettløsninger for kraftverk i Ullensvang, Jondal, Mauranger og Eidfjord*» som det refereres til i konsesjonssøknaden. Konklusjonen i denne rapporten er etablering av en ny transformatorstasjon i Herand og en 132 kV ledning fra Herand til Eidesfossen og videre til Mauranger. Dette er den samfunnsøkonomiske rette nettløsningen. Denne stiller Hardanger Energi seg bak.

Rapporten ble sendt fra Statnett til NVE i 2012 som svar på pålegget, men det er ennå ikke kommet noen konklusjon på rapporten.

2. Høringsuttalelse - Økt transformorkapasitet i Eidesfossen og Mauranger

Se brev fra NVE med referanse: 2012.20135 og Hardanger Energi sitt svar med referanse: 1226-2981/John Ohma
Saken er lagt ved.

HARDANGER ENERGI AS, BOKS 33 5782 KINSARVIK

Telefon 53671600

Bankgiro: 1503.36.71897 (OCR)

Føretaksnr. 983 502 601 MVA

Telefaks 53671601

Bankgiro andre innbetalinger: 1503.22.82560

<http://www.HardangerEnergi.no/>

post@HardangerEnergi.no

"Din lokale energitleverandør!"

Høringsuttalelse:

Fleire søkjarar – Søknad om løyve til å byggje 7 småkraftverk i Jondal kommune og 1 i Ullensvang herad (Øvre Alsåker kraftverk)

Generelt:

Pr. dags dato er det noe ledig kapasitet i 22kV strømmettet til HEAs i området Jondal, men i sum er det på langt nær plass til alle omsøkte prosjekter. I tillegg til de omsøkte småkraftverk er det flere småkraftverk som er under konsesjonsbehandling eller har fått tildelt konsesjon. Disse påvirker også vår nettkapasitet i hele området.

Nettsituasjonen:

Knute punktet for Hardanger Energi er Eidesfossen koblingsstasjon. HEAs er eier av 22kV høyspenningsanlegget i stasjonen mens Statnett er eier av 66kV anlegg med 66/22kV transformator i samme stasjon.

Inn til Eidesfossen koblingsstasjon kommer det i dag tre - 22kV høgspenlinjer / kabelavganger. Tilknytningspunkter for de kraftverk som får konsesjonen og gjør en investeringsbeslutning er knyttet opp mot disse avgangene.

Eidesfossen koblingsstasjon

22kV høyspent linjen fra Eidesfossen til Herand har i dag ledig kapasitet på om lag 13MW.

Hvis en ser bort fra de nye kraftverkene inne i Ullensvang vest og Herand kraftverk (24MW) i Herand, så er det tilstrekkelig kapasitet på denne høyspentlinjen til å overføre den nye kraften i Herand til Eidesfossen i Jondal. Betingelsen for dette er at det må være stor nok kapasitet på overliggende nett i Eidesfossen. (Trafokapasitet Eidesfossen og 66kV linjeforbindelse mellom Eidesfossen og Mauranger)

Det er flere svært gode småkraftprosjekter i området. Statnett har konsesjonssøkt oppgradering av transformorkapasiteten i Eidesfossen til ny 45 MVA som skal være tilstrekkelig til å dekke all ny kraftproduksjon i området som naturlig ligger under Eidesfossen. Dette gjeld kraftverk i Krossdalen, Breisete, Jondal, Torsnes og Stampaelva. På alle disse strekningene må det gjøres forsterkninger på linjenettet på 22 kV nivå for å få ut ny produksjon. I tillegg må koblingsanlegget i Eidesfossen på 22 kV nivå oppgraderes.

Herand/Trå Koplingsstasjon ny:

Dersom det blir utbygging etter den konseptløsningen som Jøsok Prosjekt har utarbeidet i forbindelse med nettløsning i Ullensvang vest og Jondal, med ny 132 kV koblingsstasjon (Trå koblingsstasjon) ved Herand kraftverk, vil all småkraft i Herand og Ullensvang vest bli kanalisert inn til Trå koblingsstasjon i Herand. De eksisterende høyspentlinjene i Herand er av tilstrekkelig kvalitet og dimensjon til å overføre konsesjons søkt småkraft og øvrig potensiale av småkraft i Herand fram til Trå koblingsstasjon.

De kraftverkene som er konsesjonssøkt i Ullensvang vest vil også flyte inn til Trå koblingsstasjon. På strekningen Ullensvang vest til Herand må det også gjøres forsterkninger av 22 kV linjenettet.

Oppsummert: Jøsok Prosjekt utarbeidet, på vegne av Statnett, BKK og Hardanger Energi, en systemstudie «Nettløsninger for kraftverk i Ullensvang, Jondal, Mauranger og Eidfjord» Rapporten ble sendt fra Statnett til NVE i 2012 som svar på pålegg.

Eidesfossen koblingsstasjon – 22kV avgang mot Kraftverkene Tveddal og Breisete.

Det må bygges nytt 22kV nett for å få tilknyttet to kraftverk.

HARDANGER ENERGI AS, BOKS 33 5782 KINSARVIK

Telefon 53671600

Bankgiro: 1503.36.71897 (OCR)

Føretaksnr. 983 502 601 MVA

Telefaks 53671601

Bankgiro andre innbetalinger: 1503.22.82560

<http://www.HardangerEnergi.no/>

post@HardangerEnergi.no

"Din lokale energitleverandør!"

Eidesfossen koblingsstasjon – 22kV avgang mot Kraftverkene Brattabølvi, Krossdalselvi og Vassendelva.

Til denne høyspentlinjen er det i sum av de tre omsøkte kraftverk (Brattabølvi, Krossdalselvi og Vassendelva) ikke ledig kapasitet i store deler av høyspentnettet. For å få ført fram den nye produksjonen til Eidesfossen må deler av strekningen forsterkes.

Anleggsbidrag:

Hardanger Energi må i sitt 22kV strømforsyningsanlegg gjøre flere nettforsterkninger for å tilrettelegge for at ny produksjon skal overføres mot overliggende nett. Dette gjelder i høyspent luftlinje og kabelanlegg. I tillegg må vi oppgradere vårt koblingsanlegg i Eidesfossen. Dette er oppgaver som må gjennomføres før 2020 som er fristen for grønne el.sertifikater.

Hardanger Energi AS har tilsvarende problemstillinger i andre deler av forsyningsområdet der en også må gjøre nettforsterkninger for å få ut all ny produksjon fra et område.

Skal Hardanger Energi klare å gjennomføre alle de nødvendige nettforsterkningene er det viktig at utbyggere informerer om den videre status mot netteier. I tillegg må en gjennomføre snarest mulig en investeringsbeslutning for sitt utbyggingsprosjekt og bestille en forpliktende nett-tilknytning for sitt kraftverk.

Vi vil prioritere nettforsterkning i de områdene vi har bindende avtaler. Alle nettforsterkningene skal gjennomføres og anleggsbidrag vil kreves inn etter en fordelingsnøkkel basert på installert effekt. Dette er i tråd med gjeldene retningslinjer gitt av NVE.

Oppsummert:

22kV distribusjonsnett:

- Liten ledig kapasitet
- Helt nødvendig med nettforsterkninger i høyspent luftnett, kabelnett og i Eidesfossen koblingsstasjon.
- De som får tildelt konsesjon må gi status til netteier. Framdriftsplan bør framlegges.
- Bestilling av nett-tilknytning slik at netteier kan gjennomføre nødvendige nettforsterkninger.

Overliggende nett (Statnett):

- Ingen ledig transformorkapasitet på 66/22kV transformator i Eidesfossen. Statnett har konsesjonssøkt tiltak.

For å gi nett-tilknytning til alle gode småkraftprosjekter er det nødvendig med nye nettløsninger for dette området. Statnett fikk i 2011 pålegg fra NVE om å utgreie nettsituasjonen i Ullensvang vest, Jondal og Kvinnherad. Etter avtale med Statnett, ble Jøsok Prosjekt innleid til å gjøre dette prosjektet.

Jøsok Prosjekt utarbeidet, på vegne av Statnett, BKK og Hardanger Energi, en systemstudie «*Nettløsninger for kraftverk i Ullensvang, Jondal, Mauranger og Eidfjord*» som det refereres til i konsesjonssøknaden. Denne nettløsningen er omtalt i systemstudien og Hardanger Energi AS er enig i konklusjonen i denne rapporten. Tiltaket bidrar positivt for hele nettområdet. Etablering av nytt regionalnettpunkt i Herand medfører at all ny produksjon i området får tilgang til overliggende nett. I tillegg vil ny nettløsning bedre beredskaps og-forsyningssikkerheten i området og vil være en fremtidsrettet løsning.

HARDANGER ENERGI AS, BOKS 33 5782 KINSARVIK

Telefon 53671600

Bankgiro: 1503.36.71897 (OCR)

Føretaksnr. 983 502 601 MVA

Telefaks 53671601

Bankgiro andre innbetalinger: 1503.22.82560

<http://www.HardangerEnergi.no/>

post@HardangerEnergi.no

"Din lokale energitleverandør!"

Selv om det pr. dags dato ikke er ledig kapasitet til alle omsøkte kraftverk er vi positive til å få på plass nødvendig kapasitet i vårt 22kV distribusjonsnett. For at vi skal få dette til er vi avhengig av hvor mange som får tildelt konsesjon, hvordan dette påvirker kapasiteten i eksisterende strømnnett, NVE behandlingstid og tilslutt utbyggers investeringsbeslutning for sitt prosjekt. Nettförsterkning som må gjøres i vårt 22kV strömförsyningsanlegg skal finansieres med anleggsbidrag og innkreving vil være iht. gjeldene regelverk gitt av NVE.

Det er positivt at NVE behandler alle søknader for et område under ett og tilsvarende vil det være positivt om alle som får tildelt konsesjon, innenfor en tidsramme, kan sende en bindende bestilling av nett-tilknytning. Dette forenkler netteier sin videre planlegging av nødvendige nettförsterkninger.

Med vennlig hilsen
Hardanger Energi AS

John Ohma
Nettsjef

HARDANGER ENERGI AS, BOKS 33 5782 KINSARVIK

Telefon 53671600

Bankgiro: 1503.36.71897 (OCR)

Företaksnr. 983 502 601 MVA

Telefaks 53671601

Bankgiro andre innbetalanga: 1503.22.82560

<http://www.HardangerEnergi.no/>

post@HardangerEnergi.no

"Din lokale energitleverandör!"

Hardanger